

9.6.2011

Jakelussa mainituille

Lausuntopyyntö kansallisen yhteistyöverkoston toimintasuunnitelmasta luonnononnettomuuksien vahinkojen rajoittamiseksi

Sisäasiainministeriö on lähettänyt otsikossa mainitusta aiheesta lausuntopyynnön jakelussa mainituille 7.6.2011. Lausuntopyyntökirjeessä oli lausuntojen toimitusosoitteen osalta virhe.

Sisäasiainministeriö pyytää jakelussa mainittujen lausuntoja toimintasuunnitelman sisällöstä ja tavoitteista **1.8.2011 klo 16.00 mennessä**.

Lausunnot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisesti (jatkokäsiteltävässä muodossa) osoitteeseen:

hare@intermin.fi

ja

taito.vainio@intermin.fi

Lausunto voidaan toimittaa myös postitse osoitteeseen:

Sisäasiainministeriö
Kirjaamo
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Lisätietoja antaa tarvittaessa pelastusylitarkastaja Taito Vainio (taito.vainio@intermin.fi, puhelin 071-878 8432).

Pelastusylitarkastaja

Taito Vainio

9.6.2011

Jakelu:

Valtioneuvoston kanslia
Ministeriöt
Sisäasiainministeriön osastot ja erillisyksiköt

Pääesikunta
Aluehallintovirastot
Suomen Kuntaliitto
Huoltovarmuuskeskus
Hätäkeskuslaitos
Ilmatieteen laitos
Kriisinhallintakeskus
Onnettomuustutkintakeskus
Pelastuslaitokset
Pelastusopisto
Suomen ympäristökeskus
Säteilyturvakeskus

Espoon kaupunki
Helsingin kaupunki
Hämeenlinnan kaupunki
Joensuun kaupunki
Jyväskylän kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kuopion kaupunki
Lahden kaupunki
Lappeenrannan kaupunki
Oulun kaupunki
Porin kaupunki
Seinäjoen kaupunki
Tampereen kaupunki
Turun kaupunki
Vaasan kaupunki
Vantaan kaupunki

Akava ry
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty ry
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Palkansaajajärjestö Pardia ry
Pelastusalan Toimihenkilöiden Liitto PTL ry
Suomen Palomiesliitto SPAL ry
Tekniikka ja Terveys KTN ry

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Finanssialan Keskusliitto ry (FK)
Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry

9.6.2011

Suomen Palopäällystöliitto ry
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK ry
Suomen pelastusjohtajien yhdistys
Suomen Pelastuskoiraliitto ry (SPeKL)
Suomen Punainen Risti
Suomen Sopimuspalokuntien Liitto SSPL
Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (VAPEPA) c/o Suomen Punainen Risti

---

7.6.2011

LUONNONONNETTOMUUKSIIN VARAUTUMISEN KANSALLISEN YHTEISTYÖVERKOSTON TOIMINTASUUNNITELMA

1 Yhteistyöverkoston tausta

Sisäasiainministeriön pelastusosasto on nimetty Hyogon toimintaohjelman kansallisen toimeenpanon ja seurannan koordinaattoriksi. Hyogon toimintaohjelma (Hyogo Framework for Action, HFA) valmisteltiin Koben konferenssissa vuonna 2005. YK:n yleiskokous hyväksyi HFA:n vuonna 2006 kansallisten toimijoiden ja kansainvälisen yhteisön yhteiseksi viitekehyyksiksi luonnononnettomuuksien ehkäisemisessä (YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 60/1952/2006). Kansallisen koordinaattorin tehtävänä on myös raportoida luonnononnettomuuksien ehkäisemiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi tehtävän työn tuloksista YK:lle.

Koben konferenssissa asetettiin tavoitteita kestävä kehityksen edistämiseksi ja siihen liittyen tehokkaiksi toimiksi luonnononnettomuusriskien vähentämiseksi. Loppuasiakirjassa mainitut toiminnan prioriteetit ovat:

- 1) riskien vähentämisen varmistaminen kansalliseksi ja paikalliseksi prioriteetiksi
- 2) riskien tunnistaminen, arviointi, seuranta ja varhaisvaroituksen edistäminen
- 3) turvallisuutta edistävien tapojen juurruttaminen
- 4) riskitekijöiden vähentäminen
- 5) valmiuden parantaminen ja onnettomuuksiin vastaamisen tehostaminen.

HFA:n toimeenpanon maailmanlaajuinen välivaiheen arvio on parhaillaan käynnissä ohjelman koordinaatiosta vastaavan YK:n ISDR-sihteeristön (International Strategy for Disaster Risk Reduction) johdolla. Arvio tulee YK:n yleiskokouksen käsittelyyn syksyllä 2011.

Suomen kansallinen yhteistyöverkosto perustettiin 7.5.2010. Yhteistyöverkoston tehtävänä on toimia yhteistyöelimenä ja laatia kansallinen toimintaohjelma luonnononnettomuuksien vahinkojen rajoittamiseksi. Yhteistyöverkosto koostuu johto- ja valmisteluryhmästä.

2 Luonnononnettomuusuhat

YK on jakanut luonnononnettomuudet kolmeen kategoriaan. Tämä luokittelu antaa hyvän pohjan luonnononnettomuusuhkien systemaattiselle tarkastelulle. Alla olevassa taulukossa luonnononnettomuusuhat on jaettu YK:n käyttämien kategorioiden alle onnettomuustyypeittäin.

7.6.2011

Taulukko 1: Luonnononnettomuustyyppejä.

Hydrometeorologiset	Geologiset	Biologiset
<ul style="list-style-type: none"> - Tulvat - Myrskyt - Äärimmäiset vesimäärät (Sade, lumi, jäämyrskyt, raekuurot) - Kuivuus - Poikkeukselliset lämpötilat - Metsäpalot - Autioituminen - Lumivyöryt - Maanvyöryt	<ul style="list-style-type: none"> - Maanjäristykset - Tsunamit - Tulivuorenpurkaukset	<ul style="list-style-type: none"> - Epidemiat - Tarttuvat eläin- ja kasvitaudit - Hyönteisparvet - Myrkyllisten tai haitallisten hyönteisten aiheuttamat vahingot

Kaikki taulukossa mainitut onnettomuustyyppit koskettavat Suomea tai suomalaisia ulkomailta jollakin todennäköisyydellä. Toimintaohjelmassa on olennaista keskittyä alkuvaiheessa niihin onnettomuustyyppeihin, jotka koskettavat Suomea tai laajemmin ulkomailla oleskelevia suomalaisia.

Suomessa tulee kysymykseen lähinnä hydrometeorologiset onnettomuudet painottuen tulviin, myrskyihin, metsäpaloihin sekä poikkeuksellisten lämpötilojen ja kuivuuden aiheuttamiin ongelmiin. Tämän lisäksi suomalaisia ulkomailla koskettavat maanjäristykset, tsunamit ja tulivuorenpurkaukset.

2.1 Tulvat

Tulvat jaetaan vesistötulviin, merenpinnan noususta aiheutuviin tulviin sekä rankkasateen aiheuttamiin tulviin. Vesistötulvia eli jokien ja järvien tulvimista aiheuttavat Suomessa yleensä runsaat sateet ja lumen sulaminen. Myös jää- ja hyydepadot voivat aiheuttaa joessa paikallisesti voimakkaan vedenpinnan nousun. Merivedenpinnan äkillinen nousu myrskyn seurauksena aiheuttaa tulvia rannikkoalueilla. Erityisesti taajamissa aiheutuu vahingollisia tulvia myös paikallisten rankkasateiden seurauksena. Tulvaonnettomuuden suuruus voi kasvaa, jos esimerkiksi rannikkokaupunkiin kohdistuu samanaikaisesti erityyppisiä tulvia.

2.2 Myrskyt

Myrsky on voimakas, 21–32 metriä sekunnissa puhaltava tuuli. Sitä voimakkaampi on vain hirmumyrsky (yli 32 metriä sekunnissa). Kovan tuulen raja on säätieläksissä 14 metriä sekunnissa. Tuulen nopeus lasketaan 10 minuutin aikana puhaltaneesta keskituulesta. Myrskyalueella tuulen nopeus voi ajoittain olla voimakkaampaa. Myrskyyn saattaa liittyä paikallisia trombeja ja syöksyvirtauksia.

2.3 Metsäpalot

Metsäpalot jaetaan varsinaisten metsäalueiden paloihin ja muihin maastopaloihin. Metsäpaloja ovat talousmetsä-, hakkuualuepalot ja muiden suoalueiden palot. Muita maastopaloja

7.6.2011

ovat mm. ruohikko-, puisto-, tienpiennar-, kaatopaikka-, turvetuotantoalue- ja turveaumapa-
lot. Maastopaloista n. 60 prosenttia syttyy ihmisen huolimattoman toiminnan takia. Sala-
maniskun takia maastopaloja syttyy n. 10 prosenttia.

Yhtenä ongelmana on raja-alueilla olevista metsäpaloista kulkeutuva savu ja pienhiukkaset.

2.4 Kuivuus

Monilla alueilla Euroopassa kärsitään jo nykyisinkin veden niukkuuden ja kuivuuden aiheut-
tamista haitoista. Tilanteen arvioidaan pahentuvan entisestään ilmastonmuutoksen ja veden-
kulutuksen kasvupaineiden johdosta. Veden niukkuus ja kuivuus vaikuttavat suoraan moniin
vedestä riippuvaisiin yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin (juomavesi, maatalous, turis-
mi, energia ja liikenne) ja välillisesti myös ympäristöön (luonnon monimuotoisuuteen, ve-
denlaatuun, metsäpaloihin ja maaperän köyhtymiseen). Veden niukkuuden ja kuivuuden on
tunnistettu olevan eri asioita: edellisessä veden käyttö ei ole tasapainossa käytettävissä ole-
viin vesivaroihin nähden ja jälkimmäisessä käytettävissä olevat vesivarat ovat merkittävästi
pienemmät kuin pitkän ajan keskiarvo.

2.5 Poikkeukselliset lämpötilat

Poikkeukselliset lämpötilat tarkoittavat pidempää kylmää tai kuumaa jaksoa, jotka voivat
vaarantaa ihmisten terveyttä ja turvallisuutta, vahingoittaa sähkö-, viestintä-, liikenne ja ve-
sihuoltojärjestelmiä sekä muuta infrastruktuuria ja omaisuutta, ympäristöä sekä saattaa kes-
keyttää teollisuustuotannon.

Yhtenä erityisenä ongelmana Suomessa voidaan pitää suurta lumikuormaa yhdistettynä ko-
viin pakkasjaksoihin.

2.6 Luonnononnettomuudet ulkomailla

Kansainvälisesti luonnononnettomuuksista tulvat ja myrskyt ovat yleisimpiä. Kaikissa muis-
sa maanosissa kuin Afrikassa em. onnettomuustyypit ovat muodostaneet 60 prosenttia luon-
nononnettomuuksista 1991-2005. Maanjäristykset ja tsunamit ovat muodostaneet n. 8
prosenttia kaikista luonnononnettomuuksista 1991-2005.

3 Yhteistyöverkoston tavoitteet 2015 mennessä

Toimintaohjelman tavoitteena on vähentää riskitekijöitä ja parantaa yhteiskunnan varautu-
mista luonnononnettomuuksiin edellä mainittujen toiminnan prioriteettien mukaisesti.

Toimintaohjelman tarkoituksena on koota yhteen ja hyödyntää eri osapuolten tekemä työ
luonnononnettomuuksien aiheuttamien vahinkojen rajoittamiseksi sekä tehostaa kansallisten
toimijoiden yhteistyötä luonnononnettomuuksiin varautumisen parantamiseksi.

Suomen toimintaohjelman tarkoituksena on kehittää alan yhteistyötä myös Euroopan Unio-
nin ja naapurimaiden kesken. Toimintaohjelman avulla tuetaan niin kahdenvälisesti kuin
EU- ja YK-yhteistyön kautta kehittyviä maita niiden pyrkimyksissä vahvistaa kansallista ja

7.6.2011

kansainvälistä yhteistyötään luonnononnettomuuksiin varautumisessa. Toimintaohjelmassa otetaan huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset riskitekijöihin.

Yhteistyöverkoston strategiset tavoitteet ovat:

1. Tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen luonnonuhkista ja katastrofiriskien vähentämisestä ja niiden vaikutuksista kuntatasolla, alueellisella tasolla ja valtakunnallisella tasolla
2. Toimijoiden ja yhteistyön kehittäminen katastrofiriskien vähentämisessä viranomaisten ja muiden tahojen kesken Suomessa
3. Riskitekijöiden vähentäminen ja luonnonuhkiin varautumisen tehostaminen Suomessa
4. Katastrofiriskien vähentämisenäkökulman valtavirtaistaminen Suomen kehityspolitiikkaan ja – yhteistyöhön sekä siihen liittyvän kansainvälisen yhteistyön tukeminen ja siihen osallistuminen EU- ja YK-tasoilla.

Kansainvälinen yhteistyö:

1. Osallistutaan aktiivisesti katastrofiriskien vähentämiskysymysten käsittelyyn EU-yhteyksissä.
2. Katastrofiriskien vähentämisenäkökulma otetaan huomioon kehitysyhteistyöhankkeiden suunnittelussa ja toimeenpanossa sekä politiikkavuoropuhelussa Suomen kumppanimaiden kanssa.
3. Suomen tuki YK:n ISDR-sihteeristölle nostetaan nykyiseltä tasolta (300.000 euroa/ vuosi) miljoonaan euroon vuonna 2013 ja pyritään pitämään se tällä tasolla vuoteen 2015 asti.
4. Erillisissä kehitysyhteistyön hankkeissa, kuten esim. ICI-hankkeissa, huomioidaan katastrofiriskien vähentämistavoitteet.

4 Toiminnalliset tavoitteet

Edellisen luvun yleiset tavoitteet jaetaan Koben konferenssin loppuasiakirjan mainitsemien toiminnan prioriteettien ja myös YK:n raportoinnissa käytetyn luokittelun mukaisesti seuraavasti:

4.1 Riskien vähentämisen varmistaminen kansalliseksi ja paikalliseksi prioriteetiksi

4.1.1 Valmiuslaki

Valmiuslaki edellyttää, että valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion liikelaitosten ja muiden valtion viranomaisten sekä kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muin toimenpitein varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa oloissa.

Viime vuosien aikana esiintyneet poikkeukselliset sääilmiöt ovat aiheuttaneet monin paikoin merkittäviä häiriöitä yhteiskunnan normaaleihin toimintoihin, jolloin tilanteen hallitsemiseksi on jouduttu toimimaan valmiussuunnitelmissa määritellyllä tavalla.

7.6.2011

4.1.2 Pelastuslaki

1.7.2011 voimaan tulevan pelastuslain mukaan rakennuksen omistaja ja haltija sekä toiminnanharjoittaja osaltaan ovat velvollisia ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa, varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät ja ryhtymään toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä ryhtymään toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Pelastuslaissa on myös säädetty eri viranomaisten velvollisuudesta osallistua pelastustoimintaan siten kuin ao. viranomaisten omissa säädöksissä tai muussa lainsäädännössä säädetään sekä velvollisuudesta laatia yhteistyössä tarvittavat pelastustoiminnan suunnitelmat.

4.1.3 Yhteiskunnan turvallisuusstrategia

Valtioneuvosto antoi 16.12.2010 periaatepäätöksen yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta. Strategian valmistelu on toteutettu laajapohjaisena työskentelynä, johon ovat osallistuneet viranomaisten lisäksi elinkeinoelämän ja järjestöjen edustajat. Periaatepäätös korvaa vuonna 2006 annetun periaatepäätöksen yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiasta.

Laajaan turvallisuuskäsitykseen perustuva periaatepäätös yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta konkretisoi valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa 2009 asetettuja periaatteita, tavoitteita sekä toimeenpanon perusteita. Strategia muodostaa varautumisen ja kriisijohtamisen yhteisen perustan yhteiskunnan kaikille toimijoille. Strategia ohjaa valtion viranomaisten varautumista sekä antaa yhtenäiset varautumisen perusteet kunnille, elinkeinoelämälle sekä järjestöille.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa määritetyt uhkamallit ja häiriötilanne-esimerkit kattavat sekä hydrometeorologiset että biologiset luonnononnettomuudet. Uhkamallit ja häiriötilanne-esimerkit on strategiassa esitetty yleisellä tasolla. Strategian tavoitteena on nostaa esille ulkoisia ja sisäisiä tekijöitä, jotka voivat johtaa yhteiskunnan toiminnan häiriintymiseen ja sitä kautta vaarantaa mm. väestön turvallisuuden.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia uudistetaan n. 4 vuoden välein. Nyt annetun turvallisuusstrategian periaatteita pyritään edistämään eri toimijoiden taholla mahdollisimman tehokkaasti.

4.1.4 Sisäisen turvallisuuden ohjelma

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen toisesta sisäisen turvallisuuden ohjelmasta 8.5.2008. Ohjelman tavoitteet ulottuvat 2015 saakka ja ohjelman tuloksia arvioidaan hallituskauden päättyessä. Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan sisältyy yhtenä osana kaupunkien turvallisuushanke, jonka valmisteluun on osallistunut 16 suurinta kaupunkia Suomessa. Näissä 16 kaupungissa asuu 44 % Suomen väestöstä.

7.6.2011

4.1.5 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Ilmastonmuutokseen sopeutumisstrategia on laadittu 2005. Strategian tavoitteet ulottuvat vuoteen 2015. Sopeutumisstrategian toimeenpanoa arvioitiin ensimmäisen kerran vuonna 2009 ja siitä julkaistiin raportti. Strategian uusiminen on suunniteltu toteutettavaksi vuosina 2011-2013.

Ilmatieteen laitoksen toimialaan kuuluu suoraan säähän ja LUOVA-järjestelmän kautta myös muihin luonnononnettomuuksiin liittyvän ennustus- ja varoitustiedon tuottaminen. Tämän lisäksi laitoksen toimialaan kuuluu em. asiakokonaisuuksien liittyvä tutkimus ja kehittäminen erityisesti ilmaston muuttumisen näkökulmasta. Laitoksen viestintä tutkimustuloksista ja muusta toiminnasta pitää yllä suuren yleisön ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnononnettomuuksiin liittyvistä riskeistä ja varmistaa niiden vähentämisen pysymisen eri tahojen prioriteettina.

Kuntaliitto on mukana kuntien ilmastotyössä kuntien ilmastokampanjalla, välittämällä tietoa ilmastonmuutoksesta ja kuntien hyvistä käytännöistä sekä kehittämällä välineitä ilmastonmuutoksen hillintään ja varautumiseen.

Kuntaliiton hallitus hyväksyi ilmastolinjaukset 2.6.2010. Kuntaliitto haluaa linjauksillaan tukea kuntia ja seutuja ilmaston kannalta tarpeellisissa ratkaisussa ja samalla tuoda valtionhallinnon päättäjien tietoon kuntien tarpeet ilmastotyön edellytyksistä.

Linjausten mukaan kunnat varautuvat ilmastonmuutoksen seurauksiin ja ottavat ne huomioon eri toimialojen valmius- ja turvallisuussuunnitelmissa.

4.1.6 Tulvariskien hallinta

Lähivuosien haasteena on varautumisen parantaminen sekä entistä vaikeampiin tulviin että pitkäaikaisiin kuiviin kausiin. Tulvariskien hallinnan parantamiseksi tulee panostaa riskien arviointiin, kartoitukseen ja suunnitteluun. Perinteisen vesistötulviin varautumisen lisäksi on varauduttava meren pinnan noususta ja rankkasadetulvista aiheutuviin riskeihin. Tulvariskien hallintaa ohjaava EU:n tulvadirektiivi on Suomessa pantu täytäntöön tulvariskien hallinnasta annetulla lailla (620/2010).

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja seuraa lain täytäntöönpanoa yhteistyössä sisäasiainministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön ja ympäristöministeriön kanssa. Lain ja sen nojalla annetun asetuksen toimeenpanosta vastaavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kunnat, pelastusviranomaiset, maakunnan liitot, Suomen ympäristökeskus ja Ilmatieteen laitos. Tulvariskien hallinta sovitetaan yhteen vesienhoidon suunnitteluun, josta vastaa ympäristöministeriö. Suomen ympäristökeskus kehittää tulvariskien hallinnan suunnittelua ja raportointia palvelevaa tulvatietojärjestelmää.

4.1.7 Talousveden saatavuuden ja jakelun turvaaminen häiriötilanteissa

Talousveden saatavuus saattaa vesihuoltoverkoston alueella häiriytyä luonnononnettomuuksien johdosta tai muista syistä. Haja-asutusalueilla kiinteistökohtaisten kaivojen varassa toi-

7.6.2011

mivan talousvesihuollon saatavuus ja laatu voivat heiketä erityisesti pitkäaikaisen kuivuuden seurauksena. Vesihuoltolain (119/2001) mukaiset kunnalle asetetut vesihuollon järjestämismittavuus ja kehittämissuunnitteluvuorot ovat voimassa niin normaalioloissa kuin häiriötilanteissakin. Vesihuoltolain tarkistamistyöryhmä on kuitenkin ehdottanut loppuraportissaan (työryhmämuisto MMM 2010:6) säännöksiä täsmennettäväksi talousveden saatavuuden ja jakelun suunnitelmalliseksi turvaamiseksi kaikissa oloissa. Vesihuoltolain tarkistamisen säädösvalmistelun tavoitteena on, että muutokset tulevat voimaan vuonna 2013.

Terveydensuojelulain 8 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen on yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten kanssa ennakolta varauduttava erityistilanteiden aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemiseksi, selvittämiseksi ja poistamiseksi tarvittaviin valmiuksiin ja varotoimiin. Tähän liittyy etenkin talousvettä toimittavien laitosten varautuminen erityistilanteisiin. Terveydensuojelulain 8 §:ssä säädetään myös, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) on laadittava suunnitelma talousveden laadun turvaamiseksi onnettomuuksissa ja muissa erityistilanteissa. Valviran laatiman suunnitelman perusteella talousvettä toimittavien laitosten erityistilanteisiin varautuminen on yhtenä ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman painopistealueena v. 2011-2015.

Talousveden turvallisen toimittamisen varmistamiseksi Suomessa kaikkien sellaisten henkilöiden, jotka työskentelevät talousvettä toimittavissa laitoksissa ja joiden työtoimenpiteet voivat vaikuttaa veden laatuun, on suoritettava hyväksytysti laitosteknistä ja talousvesihygienistä osaamista osoittava osaamistesti.

4.1.8 Paikallistason turvallisuussuunnittelu

Paikallistason turvallisuussuunnittelu käynnistyi vuosituhannen vaihteessa ja nyt se on oleellinen osa sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa. Turvallisuussuunnittelun tavoitteena on edistää kansalaisten turvallisuutta eri paikallistason toimijoiden yhteistyönä. Yhteistyötahoja ovat sekä viranomaiset, kansalaisjärjestöt sekä elinkeinoelämä. Paikallinen turvallisuussuunnitelma on laadittu valtaosassa kunnista joko yhtä kuntaa koskevana suunnitelmana tai useamman kunnan yhteisenä suunnitelmana. Koska turvallisuussuunnitelmassa on kyse turvallisuudesta laajassa merkityksessä, siinä varaudutaan myös luonnononnettomuuksiin.

Järjestöt tuovat paikallistason turvallisuussuunnitteluun kansalaisten näkökulman heitä uhkaavista asioista. Järjestöt ovat valtakunnallisesti mukana paikallisessa turvallisuussuunnittelussa ja keskustelevat viranomaisten kanssa, miten näitä uhkia ehkäistään ja mikä rooli kansalaisjärjestöillä on tässä.

Esimerkiksi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön tuottama ja sen alueellisten jäsenten yhdessä pelastuslaitosten kanssa järjestämä kiinteistöjen turvallisuushenkilöstön koulutus tavoittaa vuosittain noin 12 000 henkilöä pelastussuunnitelmavertaisista kiinteistöistä. Tämä edistää erityisesti taajamien ja kaupunkien asuin ympäristön turvallisuutta sekä viranomaisten ja kansalaisten yhteistyötä pelastussuunnittelun kautta.

7.6.2011

4.2 Riskien tunnistaminen, arviointi, seuranta ja varhaisvaroituksen edistäminen

4.2.1 Häätokeskustoiminta

Sisäasiainministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö ohjaavat Häätokeskuslaitosta yhteistyössä. Sisäasiainministeriön toukokuussa 2009 tekemän päätöksen mukaisesti häätokeskustoimintaa kehitetään vuoteen 2015 mennessä seuraavin strategislinjauksin: kiinteästä aluejaoista luovutaan ja häätokeskustoiminta yhdenmukaistetaan, toiminta sopeutetaan taloudellisiin resursseihin ja Häätokeskuslaitos keskittyy ydintehtäviinsä.

Näitä linjauksia varten Häätokeskuslaitos asetti maaliskuussa 2010 strategisen muutoshankkeen (HAKMU-hanke), jonka päätavoitteena on suunnitella Häätokeskuslaitokselle uusi johtamis- ja hallintomalli niin, että virasto siirtyy vuoden 2015 loppuun mennessä uuteen operatiiviseen toimintamalliin sekä hallinto- ja johtamisrakenteeseen.

Häätokeskuspalvelut keskitetään vuosien 2011–2015 aikana kuudelle alueelle. Häätokeskusten toimintamallit yhtenäistetään resurssien tehokkaamman käytön edistämiseksi. Ensimmäinen yhdistäminen tapahtuu 2011, kun Lapin häätokeskuksen toiminnot Rovaniemeltä siirretään Ouluun.

Samalla, kun häätokeskuspalvelut keskitetään kuuteen toimipisteeseen, otetaan vuoden 2015 loppuun mennessä käyttöön uusi valtakunnallinen, viranomaisten yhteinen häätokeskustietojärjestelmä. Se avustaa hätäpuheluiden käsittelyssä ja viranomaisten välisessä yhteistyössä. Tällöin häätokeskukset voivat varmistaa toisiaan myös ruuhkatilanteissa ja poikkeusoloissa.

4.2.2 Viranomaisradioverkko (VIRVE)

VIRVE on olennainen osa pelastus- ja turvallisuusviranomaisten johtamisjärjestelmää. Se tarjoaa mahdollisuuden kommunikoida tietoturvallisesti yli viranomaisrajojen. Järjestelmään määritellyt puheryhmät tukevat tehokkaasti operatiivista johtamista. Tilannekuvan tiedot ja ohjeet saadaan perille yhdellä kertaa kaikille operaatioon osallistuville.

VIRVEN palveluja käytetään aktiivisesti viranomaisten päivittäisissä tehtävissä. VIRVEä operoi ja sen palveluista vastaa sisäasiainministeriön ohjauksessa Suomen Erillisverkot Oy. VIRVEN käyttäjäkunta muodostuu kuitenkin useiden ministeriöiden sekä eri pelastus- ja turvallisuusviranomaisten käyttäjistä. Käyttäjiä on yhteensä noin 31.000.

VIRVE rakennettiin korvaamaan yli 50 aiemmin eri viranomaisia palvellutta tietoliikenne- ja radioverkkoa. VIRVE -verkko on maan kattava. Verkko perustuu TETRA -teknologialle ja on suunniteltu viranomaistarpeita varten.

VIRVEN toiminta-ajatuksena on tuottaa laadukkaita, toimintavarmoja ja kustannustehokkaita operaatiokriittisiä tietoliikenne- ja järjestelmäpalveluja turvallisuusviranomaisten viestintä-, johtamis- ja yhteistoimintatarpeisiin.

7.6.2011

Kansainvälisissä vastaavien turvallisuusverkkojen vertailuissa VIRVE on todettu suhteessa pinta-alaan ja tukiasemamäärään kustannustehokkaaksi. Myös verkon käyttäjämäärä ja käyttöaste ovat asukaslukuun suhteutettuna korkeita.

Turvallisuusviranomaisten toiminta edellyttää tehokasta ja turvattua radioviestintää, joka ei saa olla ulkopuolisten kuunneltavissa eikä kaupallisten palveluiden tukkeutuminen saa estää viranomaisviestintää. VIRVEN tärkein käyttömuoto on ryhmäpuhelu, mutta sen ohella erityisesti dataliikenne on voimakkaassa kasvussa.

Viisivuotinen investointiohjelma vuosille 2008 - 2012 turvaa VIRVE verkon toimintakyvyn pitkälle tulevaisuuteen. Ohjelmalla parannetaan VIRVE palvelun saatavuutta, verkon peittoa ja kapasiteettia. Myös VIRVEN keskusverkkoa modernisoidaan, verkon ohjelmistotasoa päivitetään ja dataominaisuuksia parannetaan. Tavoitteena on, että VIRVE kokonaisuutena on ajantasainen ja toimintavarma viranomaisten TETRA viestintäverkko, joka on käytössä vielä vuoden 2020 jälkeen.

Suomen Erillisverkkojen omistajaohjaus on siirretty sisäasiainministeriöstä valtioneuvoston kansliaan 1.1.2011. Vuoteen 2015 mennessä eri viranomaisten viranomaisradioverkon käyttö- ja kehittämistarpeet sovitetaan yhteen.

4.2.3 Reaaliaikainen säteilyvalvontaverkko

Suomen säteilyvalvontaverkkoon kuuluu 288 mittausasemaa. Asemat mittaavat ympäristön ulkoista säteilyä jatkuvasti ja mittaustulokset siirretään viranomaisverkko VIRVEN tarjoamaa datapalvelua käyttäen STUKin ylläpitämään tietojärjestelmään. VIRVEN käyttö takaa sen, että tiedonsiirto toimii myös vaikeissa oloissa. Paikalliset anturit mittaavat säteilyä minuutin välein ja mittaustulokset siirretään kymmenen minuutin keskiarvoina kunkin alueen hätäkeskukseen ja samalla valtakunnalliseen valvontajärjestelmään.

4.2.3 Päivystysjärjestelyt valtakunnallisella ja paikallisella tasolla

Valtioneuvoston tilannekeskuksessa on ympärivuorokautinen päivystys. Ministeriöiden tehtävänä on toimittaa koko hallinnonalansa tilannekuva sekä ilmoittaa hallinnonalansa turvallisuustapahtumista valtioneuvoston tilannekeskukseen. Valtioneuvoston tilannekeskus saa kiireisissä tilanteissa turvallisuustapahtumiin liittyviä tapahtumailmoituksia myös suoraan viranomaisilta. Lisäksi valtioneuvoston tilannekeskus seuraa julkisia lähteitä sekä saa tilanetietoja liittyen sen rooliin kansallisena yhteyspisteenä eräiden Euroopan unionin ja kansainvälisten organisaatioiden toimituksiin. Valtioneuvoston tilannekeskuksen tieto välitetään valtionjohdolle sekä ministeriöiden valmiusorganisaatioille, jotka välittävät tietoa eteenpäin ministeriöissään ja hallinnonaloillaan.

Valtioneuvoston tilannekeskuksen lisäksi jokaisessa ministeriössä on lisäksi tavallisesti varallaolopäivystys. Ministeriöiden päivystäjät ovat ympärivuorokautisesti tavoitettavissa puhelimella. Ministeriöiden päivystäjät ja valmiushenkilöstö vastaavat oman hallinnonalansa johdon tiedottamisesta sekä tarvittavien yhteistyötahojen informoinnista.

7.6.2011

Kuntien ylläpitämät alueelliset pelastuslaitokset ovat ympärivuorokautisesti valmiina myös luonnon onnettomuuksista aiheutuvien tilanteiden hoitamiseen. Pelastustoimen käytössä on päätoimisista ja sopimushenkilöistä koottuja joukkoja sekä tarpeellista kalustoa. Pelastuslaitosten hälyttäminen tapahtuu hätäkeskusten kautta.

4.2.4 Luonnononnettomuuksien varoitusjärjestelmä (LUOVA)

Luonnononnettomuuksien varoitusjärjestelmä (LUOVA) on erilaisista tietojärjestelmistä ja ympärivuorokautisesta operatiivisesta turvallisuussääpäivvystyksestä koostuva järjestelmä, jossa eri toimijoiden asiantuntijoiden analysoima tieto koostetaan varoituksiksi ja tilannekuvaiksi. LUOVA tuottaa nopeasti ajantasaista analysoitua tietoa ja varoittaa Suomen väestöä, infrastruktuuria ja talouden toimivuutta uhkaavista luonnononnettomuuksista. Ilmatieteen laitoksen lisäksi tietoa järjestelmään toimittavat SYKE (vesistötulvavaroitukset) ja Helsingin yliopiston seismologian instituutti. LUOVA-järjestelmän kehittämistä jatketaan vuoden 2011 aikana siten, että järjestelmän operatiivinen toiminta voidaan aloittaa vuoden 2012 alusta.

4.2.5 Uudet säävaroitukset ja vanhojen varoitusten kehittäminen

Ilmatieteen laitoksen turvallisuussääpäivvystys laatii ympärivuorokautisesti Suomen maa- ja merialueita koskevia säävaroituksia. Vuoden 2011 aikana olemassa olevaa varoitusjärjestelmää päivitetään ja laajennetaan. Lähivuorokautta koskevalle varoitusjaksolle otetaan käyttöön varoitukset korkeasta ja matalasta merivedenkorkeudesta, aallonkorkeudesta, kireästä pakkasesta sekä hellejaksoista. Useimmat uusista varoituksista ovat kolmiportaisia, mikä helpottaa ennustetun ilmiön vaarallisuuden ja vaikuttavuuden arviointia. Lisäksi vuonna 2011 käyttöön otetaan täysin uusi varoitusjakso, jonka avulla annetaan etukäteistietoa maamme lähestyvistä vaarallisista tai haitallisista säätilanteista jopa 3-5 vuorokautta ennen tilannetta. Uusi varoitusjakso asettuu nykyisen, tulevat 24 tuntia käsittävän varoitusjakson perään ja myös siinä useimmat varoitukset ovat kaksi- tai kolmiportaisia. Uusi varoitusjakso kattaa seuraavat ilmiöt: hellejakso, pakkas, runsas sade, tuuli merellä, tuuli maalla, ukkospuuskat, merivedenkorkeus, aallot ja liikennesää.

4.2.6 Tulvavaroitukset

Tulvatilannekuvaa tuotetaan tällä hetkellä eri paikoissa tulvan tyypistä riippuen: Ilmatieteen laitos tuottaa rankkasateista ja merenpinnan noususta aiheutuviin tulviin liittyvät ennusteet ja SYKE vesistötulvaennusteet.

SYKEN tulvatilannepäivvystystä kehitetään vastaamaan mm. LUOVA-järjestelmän tarpeita. Tarkoituksena on, että tulvatilanteissa SYKEN päivystäjä päivittää tulvatilannekuvan yhteistyössä ELYjen kanssa ja vastaa tulvatilannekyselyihin päivvystyspuhelimien kautta.

European Flood Alert System (EFAS) tuottaa koko Euroopan kattavia tulvaennusteita ja –varoituksia. Syke on EFAS:n jäsen vuoden 2011 alusta alkaen. EFAS:n ennusteiden testikohde on järvetön ja säännöstelemätön Tornionjoki. EFAS-järjestelmän tuottamat varoitukset eivät tällä hetkellä yllä samalle tasolle kansallisten mallien kanssa mm. säännöstelyjen ja järvien puuttumisen vuoksi. EFAS-yhteistyötä on kuitenkin tärkeää jatkaa ja sen tuottamien ennusteiden käyttökelpoisuutta tulee arvioida.

7.6.2011

4.2.7 Kattojen lumikuormavaroitusjärjestelmä

Kattojen lumikuormavaroitusjärjestelmän on toiminut SYKEN Vesistömallijärjestelmän osana talvesta 2008-09 alkaen. Se varoittaa alueellisia viranomaisia sähköpostilla ja www-sivuilla kattojen mitoitustalvikuormien ylittymisestä. Talveksi 2010-2011 valmistuvassa kehitystyössä varoitukset kohdistetaan tarkemmin suurten kattopinta-alojen rakennuksiin, joissa käy paljon ihmisiä ja joiden lumikuormavaroituksen rajaa alennetaan havaittujen hallien kattosortumien perusteella. Tällaisia ovat esim. urheiluhallit ja kauppakeskukset. Omakotija rivitalojen varoitusrajaa harkitaan nostettavaksi lähemmäksi ns. kriittistä kattokuormaa, jonka katot ovat suunniteltu kestäväksi ja joka on noin 3-4-kertainen mitoitustalvikuormiin nähden. Kattokuormasta tiedottamiseen luodaan myös tarkennetut menettelyt ja sisällöt mm. kiinteistönomistajan opastus ympäristöministeriön ja SYKEN yhteistyönä.

4.2.8 Metsäpalojen satelliittihälytysjärjestelmä

Sisäasiainministeriön, VTT:n ja Ilmatieteen laitoksen yhdessä kehittämä metsäpalojen satelliittihälytysjärjestelmä on ainoa operatiivinen metsäpalojen hälytysjärjestelmä maailmassa. Satelliitti havainnoi maasta tulevaa lämpösäteilyä ja pystyy erottamaan kuumat kohteet ympäröivästä normaalilämpöisestä maanpinnasta. Kun satelliitti saa havainnon mahdollisesta metsäpalosta, kuluu alle 30 minuuttia siihen, kun järjestelmä automaattisesti lähettää hälytyksen havaintoa lähimpänä olevaan hätäkeskukseen. Satelliittivalvontajärjestelmä pystyy havaitsemaan luotettavasti suhteellisen suuria paloja eli käytännössä yli 3 hehtaarin paloja.

4.2.9 Häätiedotteiden välitysjärjestelmä

Suomessa on käytössä valtakunnallinen radio- ja televisioverkossa toimiva viranomais- ja häätiedotteiden välitysjärjestelmä. Liikenne- ja viestintäministeriön tehtävänä on tukea sähköisten varoitus- ja hälytysjärjestelmien rakentamista ja ylläpitoa. Järjestelmät toimivat julkisen palvelun (Yleisradio Oy) radio- ja TV-kanavilla sekä tärkeimmillä kaupallisilla radio- ja TV-kanavilla. Tiedotteita voidaan antaa esimerkiksi poikkeuksellisen voimakkaan myrskyn tai muun nopeasti kehittyvän vaarallisen sääilmiön uhatessa.

4.3 Turvallisuutta edistävien tapojen juurruttaminen

4.3.1 Ulkoasiainministeriön matkustustiedotteet

Matkustustiedotteet ovat ulkoasiainministeriön antamia maakohtaisia matkaturvallisuuteen liittyviä tiedotteita. Niitä julkaistaan lähes 200 maasta, joissa Suomi on edustautunut tai joista edustustot muuten pystyvät hankkimaan luotettavaa tietoa.

Matkustustiedotteet antavat informaatiota matkustajan oman päätöksenteon tueksi. Matkustustiedotteita, joissa suositellaan välttämään matkustamista tietyille alueille tai maahan annetaan vain perustellusti.

7.6.2011

4.3.2 Valistus, varautuminen ja kampanjat

Pelastustoimen valtakunnallisia kampanjoita, jotka toteutetaan yhdessä sisäasiainministeriön pelastusosaston, kuntien, koulujen, pelastuslaitosten ja pelastusalan järjestöjen kanssa, ovat mm. 112-päivä, Nou Hätä! -kampanja 7.-9.-luokkalaisille ja Pellekaija Pum -kampanja 5-9-vuotiaille. Muita valtakunnallisia yhteistyökampanjoita ovat mm. Tapaturmapäivä ja Kotitapaturmien ehkäisykampanja. Valtakunnallisten kampanjoiden lisäksi pelastuslaitoksen tekevät omaa valistustoimintaa alueillaan.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (SPEK) yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena varautumisen ja väestönsuojelun alalla on kriisinkestävä yhteiskunta, jonka valmiudet häiriötilanteiden hallintaan perustuvat julkisen sektorin, kansalaisyhteiskunnan sekä elinkeinoelämän yhteistyöhön. Tämän edellytyksenä on, että yksilöillä ja yhteisöillä on riittävät valmiudet selviytyä normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Toiminta laaja-alaisissa ja pitkäkestoisissa sähkökatkoksissa sekä varautuminen tulvavahinkoihin ovat esimerkkejä tilanteista, joihin varautumista SPEK kehittää. Tavoitteena on edistää väestön omatoimista varautumista mediatiedotteiden ja koulutuksen kautta. Tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoisuutta vaara-, onnettomuus- ja häiriötilanteista sekä antaa valmiudet toimia niissä oikein. Tiedotusta tullaan jatkossa suuntamaan erityisesti pelastussuunnitelmavelvollisten kiinteistöjen turvallisuushenkilöstölle. Oma erityisryhmänsä ovat pelastussuunnitteluvollisuuden ulkopuolelle jäävät pientalot.

Luonnononnettomuudet ja niihin varautuminen ovat myös osa SPEKin varautumiskouluttajien ja kurssinjohtajien kouluttajakoulutusta.

SPR lisää mm. osastojen terveystieteissä tehtävän työn, ystävätoiminnan, ensiapuryhmätoiminnan ja kouluyhteistyön kautta tietoisuutta luonnonuhkista ja turvallisuusriskeistä, kuten sähkökatkoksista selviytymisestä talvella tai myrskyissä sekä nestehukasta kuumuudessa. Ystävätoiminnassa huomio kiinnitetään erityisesti yksinäisten vanhusten pärjäämiseen.

SPR toteuttaa kevään 2011 aikana Euroopan komission humanitaarisen toimiston ECHO:n tukemana viestintäkampanjaa ”Avun kasvot”. Kampanjan tavoitteena on lisätä suuren yleisön tietämystä humanitaarisesta avusta ja EU:n roolista maailman suurimpana avustusoperaatioiden rahoittajana. Kampanjassa käsitellään myös katastrofivalmiutta.

4.3.3 Laitostekninen ja talousvesihygieeninen osaamistestaus

Laitosteknisen ja talousvesihygieenisen testin suorittamisella lisätään vesilaitoksilla työskentelevien henkilöiden osaamista ja annetaan valmiuksia toimia oikein erityistilanteiden sattuessa.

4.4 Riskitekijöiden vähentäminen

4.4.1 Tulvariskien hallinta

Maa- ja metsätalousministeriön asettama koordinoitiryhmä suunnittelee, seuraa ja aikatauluttaa tulvariskien hallinnan eri vaiheiden toteuttamista. Koordinointiryhmän tehtävänä on

7.6.2011

myös mm. määrittää yhteiset periaatteet tulvariskien hallinnan tavoitteiksi sekä ohjata opastustyötä vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimiseksi.

Vuoden 2011 loppuun mennessä arvioidaan tulvariskit ja nimetään merkittävät tulvariskialueet. Näille alueille laaditaan tulvavaara- ja tulvariskikartat 2013 loppuun mennessä ja tulvariskien hallintasuunnitelmat 2015 loppuun mennessä. Suunnitelmissa esitetään toimenpiteet riskien vähentämiseksi. Toimenpiteinä voi olla esimerkiksi tulvaennusteiden ja varoitusten parantaminen, alueiden käytön ohjaus, pelastustoimen suunnittelu, tulvavesien pidättäminen tai tulvasuojelurakenteet.

4.4.2 Alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennako-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennako-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä,
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä
- luoda alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä valtakunnallisten hankkeiden toteuttamiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. toimiva aluerakenne
2. eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Kuntaliiton ilmastolinjausten mukaan tavoitteena on, että kunnat ottavat kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset ja varautumistarpeet.

4.5 Valmiuden parantaminen ja onnettomuuksiin vastaamisen tehostaminen

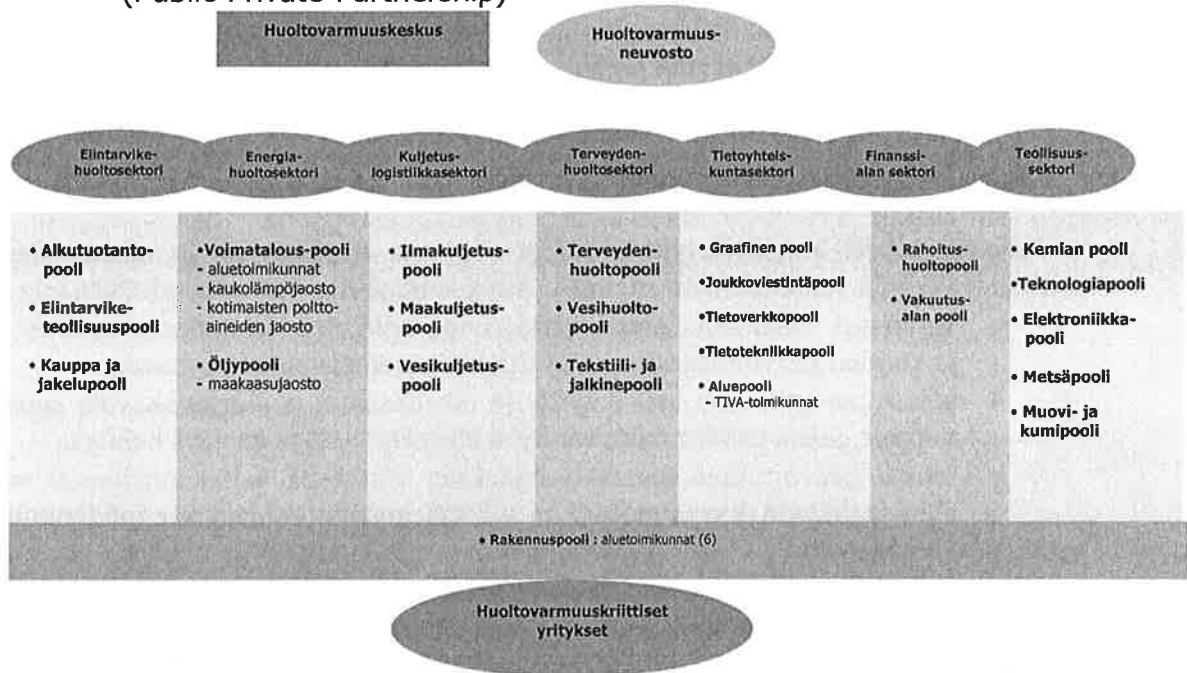
4.5.1 Huoltovarmuuden ylläpito

Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) rooli on yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisessa normaaliolojen vakavissa häiriö- ja poikkeustilanteissa (laki huoltovarmuuden turvaamisesta). Sitä toteuttaa Huoltovarmuuskeskus ja sen alla toimiva pooliorganisaatio. Huoltovarmuuskeskus ylläpitää myös vakavien häiriötilanteiden varalle varmuus- ja turvava-

7.6.2011

rastoja, joidenka lisäksi ovat velvoitevarastot. Varastoissa olevien materiaalien määriä ja tarpeita arvioidaan HVK:ssa ja pooleissa. Tarpeissa huomioidaan erilaiset uhkakuvat sekä valtioneuvoston antama tavoitepäättös huoltovarmuuden turvaamisesta.

Elinkeinoelämän osallistuminen huoltovarmuustyöhön (Public-Private-Partnership)

4.5.2 Onnettomuustutkinta

Onnettomuustutkinnan tekee Onnettomuustutkintakeskus (OTKES). Onnettomuustutkinnassa selvitetään onnettomuuden kulku, syyt ja seuraukset sekä pelastustoimet. Erityisesti selvitetään, onko onnettomuuden tai vaaran aiheuttajina tai kohteina olleiden laitteiden ja rakenteiden suunnittelussa, valmistuksessa, rakentamisessa sekä käytössä otettu riittävästi huomioon turvallisuusvaatimukset. Lisäksi selvitetään, onko laitteiden ja rakenteiden valvonta- ja tarkastustoiminta asianmukaisesti järjestetty ja hoidettu tai onko turvallisuutta koskevissa säännöksissä ja määräyksissä mahdollisesti puutteita. Tutkinnassa pyritään erityisesti saamaan esille onnettomuuden välittömän syyn lisäksi tapahtumaan myötävaikuttaneita tekijöitä ja taustatekijöitä, joita voi löytyä esimerkiksi organisaatiosta, ohjeistuksesta ja työta-voista.

Onnettomuustutkinnan lopputulos on tutkintaselostus, jonka lopussa on turvallisuussuosituksia toimivaltaisille viranomaisille ja muille tahoille. Turvallisuussuositukset kiteyttävät tutkijoiden käsityksen siitä, miten samankaltaiset onnettomuudet voidaan jatkossa välttää. Onnettomuustutkintakeskus seuraa suositusten toteutumista. Onnettomuustutkintaa tehdään yksinomaan turvallisuuden parantamiseksi eikä tutkinnassa oteta kantaa syyllisyy- ja vastuukysymyksiin eikä vahingonkorvausvelvollisuuteen.

7.6.2011

Onnettomuustutkintakeskus tutkii myös merkittävimmät luonnononnettomuudet ja niissä tehdyt toimenpiteet.

4.5.3 Johtamisjärjestelmä ja tilannekuvan muodostaminen

Tavoitteena on luoda säännöllinen tilannekuvatoiminta aluehallintoon, tukea alue- ja paikallishallinnon tilannekuvan muodostamista sekä parantaa säännöllisellä tilannekuvatoiminnalla elinkeinoelämän ja yritysten edellytyksiä varautua häiriötilanteisiin ja lisätä niiden kriisi- valmiutta.

4.5.4 Valtakunnalliset ja alueelliset valmiusharjoitukset

Valtionhallinnon valmiusharjoituksia järjestetään n. 4 vuoden välein. Tarkoituksena on testata yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa mainittujen toimintojen toimivuutta sekä valtionhallinnon johtovalmiuksia aina poikkeusolojen tilanteita silmällä pitäen.

Aluehallintovirastojen tehtäviin kuuluu alueellisten valmiusharjoitusten järjestäminen. Näissä harjoituksissa on mukana myös luonnon onnettomuuksista aiheutuvia häiriötilanteita.

SPR järjestää säännöllisesti laajamittaisia valtakunnallisia kotimaan valmiusharjoituksia, joista edellinen järjestettiin 2010 toukokuussa myrskytematiikasta. Harjoitukseen osallistuu koko järjestö kaikilta tasoilta, viranomaisia sekä muita yhteistyökumppaneita.

Harjoituksia voidaan järjestää myös alueellisesti tai paikallisesti. Esimerkiksi nykyisten ELY-keskusten järjestämät tulvantorjunta- ja patomurtumarjoitukset on koettu hyödyllisiksi.

4.5.5 Varautumisen edistäminen

Uudet aluehallintovirastot aloittivat toimintansa vuonna 2010. Aluehallintovirastojen yhtenä tehtävänä on kuntien varautumisjärjestelyjen suunnittelun tukeminen. Vuoden 2011 laaditaan suunnitelma varautumisen ohjaamisesta ja sovitaan yhteistoimintatahojen kanssa työnsästä.

Eduskunnassa käsittelyssä olevan pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen tehtävänä on tukea pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu. Monilla pelastustoimen alueilla on jo nyt käytössä menettelyt, joilla laitokset tukevat kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua.

Kuntaliiton hallituksen 1.12.2010 hyväksymissä kuntien varautumista ja pelastustoimen kehittämistä koskevissa linjauksissaan liitto on korostanut pelastuslaitosten ja kuntien yhteistyön kehittämistä varautumiseen ja valmiussuunnitteluun liittyvissä asioissa. Linjauksissa on todettu myös se, että kuntien tulee ottaa ilmastonmuutoksen seurausvaikutukset huomioon omissa varautumista koskevissa suunnitelmissaan.

Kuntaliiton varautumista ja pelastustoiminnan kehittämistä koskevissa linjauksissa on korostettu tarvetta alueellisen valmiussuunnittelun kehittämiseen. Alueellisen varautumissuunnittelun tarve on tullut ajankohtaiseksi myös erällä pelastustoimen alueilla vuosien 2010 ja

7.6.2011

2011 esiintyneiden myrskyjen sekä runsaan lumisuuden aiheuttamine laajojen sähkökatkosti-lanteiden hoitamisessa.

SPR:n valmiussuunnittelussa panostetaan tänä vuonna vahvasti alueellisen ja paikallisen yhteistyön kehittämiseen, jotta laajemmissa onnettomuus- tai kriisitilanteessa kokonaisresurssit olisivat joustavasti ja nopeasti käytössä. Oleellinen osa valmiussuunnittelua ovat sopimukset viranomaisten kanssa. Painopisteenä on sopimuksellisuuden edistäminen erityisesti paikallisel- lällä tasolla.

Suomessa pelastustoimen tehtävistä merkittävä osa tehdään vapaaehtoissektorin toimesta. Valtakunnallinen ja laaja-alainen vapaaehtoinen palokuntatoiminta sekä -koulutus lisäävät merkittävästi paikallista toimintavalmiutta myös luonnononnettomuuksia ajatellen. Palokun- takoulutukseen kuuluvat mm. vauriopuukurssit sekä harjoitukset tulvavahinkojen varalle. Kaikkiaan palokuntien hälytysosastoissa toimii noin 15 000 henkeä palokuntien kokonaisjä- senmäärän ollessa noin 40 000 henkeä.

Vapaaehtoisilla pelastuskoiramuodostelmilla on keskeinen merkitys pelastustoimen poikke- usolojen reservinä. Lisäksi pelastuskoiria käytetään normaalioloissa vapaaehtoisen pelastus- palvelun (VAPEPA) kautta etsintätehtävissä poliisin tukena. Pelastuskoirat ovat myös osa Suomen kansainvälistä pelastuspalvelureserviä. Kesän 2010 rajuilmat osoittivat, että raunio- etsintään koulutettuja koiria voidaan tarvita myös rajuilmojen aiheuttamien tuhojen yhtey- dessä.

Pelastussuunnitelmavelvollisten kiinteistöjen turvallisuushenkilöstö muodostaa pelastustoi- men poikkeusolojen väestönsuojeluorganisaation omatoimisen suojelun reservin. Asuinkiin- teistöjen turvallisuushenkilöstö osallistuu koulutukseen sekä kiinteistökohtaiseen turvallisuustyöhön vapaaehtoisesti. Tämä voimavaran käyttöä myös normaaliolojen häiriöti- lanteissa SPEK pyrkii edistämään omassa ja jäsenistönsä toiminnassa. Suomessa on vähin- tään 70 000 pelastussuunnitelmavelvollista asuinkiinteistöä. Toimisto- ja liikekiinteistöt huomioiden luku on huomattavasti suurempi.

Yhteiskunnan tärkeiden toimintojen varautumista voidaan parantaa myös toimialakohtaisilla valmius- ja varautumissuunnitteluelvoitteilla. Esimerkiksi vesihuoltolain tarkistamistyö- ryhmä on esittänyt, että vesihuoltolaitoksille tulisi säätää varautumissuunnitteluelvoite.

4.5.6 Toimintavalmiusohje

Toimintavalmiusohje on tarkoitus valmistella 2011 aikana. Ohjeessa annetaan yleisiä peri- aatteita onnettomuusuhkien määrittämiseksi sekä riittävän pelastustoiminnan tason järjeste- miseksi. Ohjeessa tullaan kiinnittämään myös huomiota suuriin onnettomuuksiin, häiriötilanteisiin sekä poikkeusoloihin.

4.5.7 Kriisiviestinnän kansalaisportaali

Hankkeen tavoitteena on kansalaisten kriisiportaalin perustaminen. Portaalin avulla hyödyn- netään viranomaisten, kansalaisten, järjestöjen ja median välittämää tietoa. Normaaliaikoina portaali tarjoaa kansalaisille perustietoja ja ohjeita kriisien varalle. Perustietojen lisäksi por-

7.6.2011

taalissa esitetään linkit tarkempaa tietoa sisältäviin, toimivaltaisten viranomaisten omilta verkkosivuilta löytyviin tietoihin. Sivusto sisältäisi kriisitilanteissa myös vuorovaikutteisia osia, joiden avulla kansalaiset ja yhteisöt voisivat tarvittaessa toimittaa viranomaisille lisätietoja sekä vastaanottaa viranomaisten julkaisemaa tietoa. Järjestelmä on teknisesti valmis käyttöönottettavaksi. Hallinnollisia puitteita valmistellaan ylläpidon osalta.

4.6. Kansainvälinen toiminta

4.6.1 Katastrofiriskien vähentämisen näkökulman sisällyttäminen keskeisiin politiikkaohjelmiin

Riskien vähentämisen näkökulma sisällytetään hallituksen uuteen kehityspoliittiseen ohjelmaan ja muihin valmisteilla oleviin kehityspoliittisiin strategioihin, sektorilinjauksiin ja toimenpiteohjelmiin.

4.6.2 Luonnononnettomuuksien riskien minimoiminen valtavirtaistetaan kehitysyhteistyöhön

Luonnononnettomuuksien riskien minimoiminen valtavirtaistetaan budjettituen ja sektoriohjelmien, hankkeiden ja ohjelmien suunnitteluun, ml. Kansalaisjärjestö-, PYM- ja IKI-hankkeet. Katastrofiriskien vähentämisen näkökulma otetaan yhdeksi hankkeiden laatuksiteriksi sekä osaksi kehitysyhteistyöhankkeiden kokonaisriskien arvioinnin ja hallinnan suunnittelua.

Kehitysyhteistyön hankeohjeistus päivitetään. Valtavirtaistamisen lisäksi tunnistetaan suomalaista lisäarvoa tuottavia painopistealueita, kuten meteorologia-ala ja relevantit alueelliset hankkeet.

4.6.3 Kahden- ja monenkeskinen politiikkavuoropuhelu

Maaohjelmaneuvotteluissa sekä budjettituki- ja sektoritukidialogissa otetaan esille myös luonnononnettomuuksia ennaltaehkäisevä työ ja vaikutusten minimointi.

Ohjeistukset uusitaan tältä osin ja katastrofiriskien vähentämisanalyysin sisällytetään osaksi lähetystöjen toimintasuunnitelmaa.

4.6.4 Monivuotistetaan ja kasvatetaan tukea YK:n ISDR-sihteeristölle

Monivuotistetaan ja kasvatetaan tukea YK:n ISDR-sihteeristölle kehitysyhteistyömäärärahojen sallimissa puitteissa. Asia otetaan huomioon TTS 2011-2014 valmistelussa ja toimeenpanossa.

4.6.5 Tasa-arvon näkökulman huomioon ottaminen katastrofiriskien vähentämistyössä

Selvitetään mahdollisuuksia osallistua sopivan kv. järjestön katastrofi- ja ilmastonmuutosriskien vähentämiseen naisten ja tyttöjen näkökulmasta tähtäävään hankkeeseen. Vaihtoehtoisesti toteutetaan vastaava kahdenvälinen pilottihanke.

7.6.2011

4.6.6 EU- ja YK-tason politiikkayhteistyö

Osallistutaan ennakoivasti EU- ja YK-tason katastrofiriskien vähentämiseen tähtäävään politiikkatyöhön sekä avunantajien yhteistyöhön.

Osallistutaan voimavarojen puitteissa ennakoivasti EU- ja YK-tason rahoittajien kannanmuodostukseen.

4.6.7 Suomalaisten avustaminen ulkomailla katastrofitilanteissa

Kehitetään luonnonkatastrofiriskien ennakointia ja suomalaisten avustamista suurkatastrofi- en yhteydessä ulkomailla konsulipalvelujen kautta.

Tehostetaan yhteistyötä Pohjois- ja EU-maiden kanssa (COCON), kehitetään lead state -toimintaa, valmiussuunnittelua, -harjoittelua sekä – kouluttamista samoin kuin osallistutaan muiden em. tahojen kriisiharjoituksiin.

4.6.8 Kansainvälisen asiantuntija-avun ja pelastustoiminnan kehittäminen

Suomen lähettäminä asiantuntijoina siviilikriisinhallinnan ja kansainvälisen pelastustoimen tehtävissä on vuosittain keskimäärin 160-170 asiantuntijaa. Asiantuntijat toimivat mm. EU:n, ETYJ:n, YK:n, NATO:n operaatioiden alaisuudessa.

Ulkoasiainministeriö päättää Suomen osallistumisesta siviilikriisinhallintaan operaatiokoh- taisesti (ml. sihteeristötehtävät) ja osallistumisen laajuudesta. Sisäasiainministeriö koordinoi ulkoasiainministeriön kanssa yhteistyössä Suomelle sopivan osallistumisen tason ja osaami- sen sekä vastaa kansallisten sitoumusten ylläpitämisestä ja siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien kehittämisestä. Lisäksi eri hallinnonalat ottavat osaa siviilikriisinhallinnan osal- listumis päätösten valmisteluun ja valmiuksien kehittämiseen. Sisäasiainministeriön pelas- tusosasto tekee päätöksen Suomen osallistumisesta kansainväliseen pelastustoimintaan.

Pelastustoimen tavoitteena on, että pelastustoimi kykenee antamaan ja ottamaan vastaan kansainvälistä pelastustoimen apua YK:n ja EU:n määrittelemien vaatimusten mukaisesti Suomen kansainväliset sitoumukset täyttäen. Yhtenä tavoitteena on kansainvälisiin avustustehtäviin tarkoitettujen pelastuspalvelumoduulien kehittäminen vuoden 2012 tarkastusharjoitusta varten. Tavoitteena on luoda Suomeen raskas pelastuspalvelumoduuli (Heavy USAR Module), ICT-moduuli, Light base camp -moduuli ja OSOCC-moduuli. Tähän liittyen rekrytoidaan ja koulutetaan henkilöstöä em. moduulien käyttöön sekä päivitetään operatiiviset suunnitelmat.

Kansainvälisen avun organisointiin osallistutaan mm. EU pelastuspalvelumekanismiin kautta ja kansainvälisen avun vastaanottamista koskien kehitetään Host Nation Support -toimintaa EU-linjausten mukaisesti.

7.6.2011

4.6.9 Kehitysyhteistyön valmennus ja koulutus

Luonnononnettomuuksien ja ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit otetaan osaksi kehitysyhteistyön valmennusta ja koulutusta.

Koulutusohjelmat ja –sisällöt sekä arviointiohjeistukset päivitetään tältä osin. Koulutusta järjestetään myös hanketoteuttajille.

4.6.10 Koulutus ja harjoitukset

Sisäasiainministeriön pelastusosasto tulosoittaa Kriisinhallintakeskusta (Crisis Management Centre, CMC). Suomi osallistuu kansainväliseen koulutukseen ja harjoitukseen. Vuoden 2011 aikana Suomi järjestää pelastusopistolla 11 harjoitus- tai koulutustapahtumaa:

1. UNOCHA CMCoord Course,
2. UN OOSS Training Course,
3. IEC-project,
4. USAR Staff Management,
5. USAR Specialisation training,
6. USAR I Training,
7. USAR II Training,
8. USAR CC exercise,
9. USAR Medic training,
10. Civil Protection preparedness training,
11. USAR Dogtraining.

Tämän lisäksi Suomi osallistuu seuraaviin harjoituksiin:

1. EADRCC-harjoitus
2. TRIPLEX-harjoitus
3. Barents Rescue 2011-harjoitus
4. ICT-harjoitus
5. Base Camp -harjoitus

4.6.11 Maailmanlaajuisen varautumisen ja riskien vähentämisen kehittäminen

SPR jatkaa aktiivista osallistumista Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälisen liiton (IFRC) maailmanlaajuisen varautumisen ja riskien vähentämisen kehittämiseen.

4.6.12 Katastrofeihin varautuminen Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa

SPR:n kansainvälinen ohjelmatyö tukee Punaisen Ristin kansallisia yhdistyksiä ja yhteisöjä varautumaan katastrofeihin, selviämään luonnonuhkista ja vähentämään heitä kohtaavia riskejä useissa maissa Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

7.6.2011

5 Muut tavoitteet

Yleisenä tavoitteena lähivuosille on verkoston toiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen. Verkoston toimintamuotoina voivat säännöllisten kokousten lisäksi olla esimerkiksi 1-2 vuoden välein järjestettävät teemaseminaarit sekä yhteisesti sovittujen tutkimus- ja selvityshankkeiden koordinointi.

6 Tavoitteiden toteutumisen seuranta ja raportointi

Yhteistyöverkoston toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain. Toimintaa raportoidaan keran vuodessa tiiviillä vuosiraportilla, jonka lisäksi laaditaan YK:n suosittamat maaraportit.

Yhteistyöverkoston johtoryhmä kokoontuu 2 kertaa vuodessa. Valmisteluryhmä kokoontuu 3 kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan.

Yhteistyöverkoston asiakirjat ovat seuraavat:

- Toimintasuunnitelma
- Tiivis vuosiraportti (toimintakertomus)
- Raportti YK:lle (2 vuoden välein)

7.6.2011

Yhteistyöverkosto luonnononnettomuksiin varautumiseksi Toimintasuunnitelma 2011

<i>Strategiset tavoitteet:</i> Tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen luonnonuhkista ja katastrofiriskien vähentämisestä ja niiden vaikutuksista paikalliselta alueelliselle, valtakunnalliselle ja globaalille tasolle Toimijoiden ja yhteistyön kehittäminen katastrofiriskien vähentämisessä viranomaisten ja muiden asianosaisten kesken Suomessa Riskitekijöiden vähentäminen ja luonnonuhkiin varautumisen tehostaminen Suomessa					
<i>TAVOITTEET JA TOIMINNAT 2011</i>	<i>Vastuutaho ja toimijat</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Rahoitus (lisärahoituksen tarve)</i>	<i>Kehittämisaalueet (uudet ideat ja tarpeet)</i>	<i>Tavoitteet 2015</i>
Prioriteetti 1 Riskien vähentämisen varmistaminen kansalliseksi ja paikalliseksi prioriteetiksi					
<ul style="list-style-type: none"> Valmiuslaki Pelastuslaki Yhteiskunnan turvallisuusstrategian jalkautus<ul style="list-style-type: none"> Sisäisen turvallisuuden ohjelman täytäntöönpano 16 suurimman kaupungin turvallisuushanke Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Valtioneuvosto, valtion viranomaiset, valtion liikelaitokset, kunnat SM Turvallisuus- ja puolustusasiain komitea (TPAK), kaikki ministeriöt, järjestöt SM:n johtama	2011 2011–2014 2008–2015 2011–2013			Uudistettu YETTS-Suomi on Euroopan turvallisin maa 2015 Ilmastonmuutoksen kansallista sopeutumisstrategiaa on hyödynnetty ..., se on toiminnallistettu ... (?)

7.6.2011

<ul style="list-style-type: none"> Tulvariskien hallinta Talousveden saatavuuden ja jake- lun turvaaminen erityistilanteissa Paikallistason turvallisuussuunnit- telu. Kansalaisten näkökulma ja uhkien ehkäisy	MMM, SYKE, ELY-keskukset jne. MMM, STM, vesihuoltopooli, kunnat, vesi- huoltolaitokset, Puolustusvoimat, SPR, Kunnat, SPR, SPEK, elinkeinoelämä	2011–2016 jatkuvaa Jatkuva			Tulvariskien hallinta- suunnitelmat merkit- täville tulvariskialueille
Prioriteetti 2 Riskien tunnistaminen, arviointi, seuranta ja varhaisvaroituksen edistäminen					
<ul style="list-style-type: none"> Hätäkesustoiminta Viranomaisradioverkko Automaattinen säteilyvalvonta- verkko Päivystysjärjestelyt<ul style="list-style-type: none"> VNTike Ministeriöiden päivystys Pelastuslaitokset Vesistöluvatilanne- päivystys LUOVA Uudet säävaroitukset ja vanhojen	SM, STM VNK, Erillisverkot Oy STUK VNK Kaikki Ministeriöt Kaikki pelastuslaitokset SYKE IL, MMM, ELY, SYKE IL	2011- 2011- jatkuva jatkuva jatkuva jatkuva jatkuva jatkuva Jatkuva			Nykyinen SYKE:n 18/7 päivystystoiminta viral- liseksi lisättyinä 24/7 etäpäivystyksellä Jatkokehitys palaut- teen perusteella

7.6.2011

Prioriteetti 4				
Riskitekijöiden vähentäminen				
<ul style="list-style-type: none"> Tulvariskien hallinnan suunnittelu, tulvavaroitukset, tulvasuojelutoimenpiteet Alueidenkäyttötavoitteet	MMM, SYKE, ELY-keskukset, maakunnan liitot, kunnat sekä muut viranomaiset ja tahot	jatkuva		
	YM, maakunnat, kunnat, ELY-keskukset	jatkuva		
Prioriteetti 5				
Valmiuden parantaminen ja onnettomuuksiin vastaamisen tehostaminen				
<ul style="list-style-type: none"> Huoltovarmuuden ylläpito	HVK	jatkuva		
<ul style="list-style-type: none"> Onnettomuustutkinta	Onnettomuustutkintakeskus	jatkuva (tutkinta 2010 myrskyistä valmistuu 2011)		
<ul style="list-style-type: none"> Johtamisjärjestelmä ja tilanneku- van muodostaminen valtakunnalli- sella, alueellisella ja paikallisella tasolla<ul style="list-style-type: none"> Keskushallinnon tilannekuva Aluehallinnon poikkihal- linnollinen tilannekuva Alue- ja paikallishallin- non tilannekuva Elinkeinoelämän ja yri- tysten varautumisen tu- keminen tilannekuvatoi- minnan avulla	Kaikki ministeriöt, AVIt, ELYt, kunnat, pelas- tuslaitokset VNK, SM, UM, PLM AVIt, ELYt AVIT, ELYt, kunnat HVK, AVIt, yritykset, järjestöt			
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnalliset ja alueelliset har- joitukset<ul style="list-style-type: none"> VALHA AVIT ELYT SPR	Kaikki ministeriöt, aluehallintoviranomaiset, kunnat, kansalaisjärjestöt	jatkuva		

7.6.2011

<ul style="list-style-type: none"> Varautumisen edistäminen Pelastustoimen toimintavalmiuden ohjeistuksen perusteet Kansalaisten kriisiviestintäportaali internetissä	SM, AVIt, kunnat, kansalaisjärjestöt SM Valtioneuvoston kanslia, muut ministeriöt	jatkuva 2011 jatkuva			
Kansainvälinen toiminta					
<ul style="list-style-type: none"> Sisällytetään katastrofiriskien vähentämiskäytäntö hallituksen uuteen kehityspoliittiseen ohjelmaan ja muihin relevantteihin politiikkalinjauksiin Luonnononnettomuuksien riskien minimoiminen valtavirtaistetaan Kahden- ja monenkeskinen politiikkavuoropuhelu Monivuotistetaan ja kasvatetaan tukea YK:n ISDR-sihteeristölle Tasa-arvonäkökulman huomioon ottaminen katastrofiriskien vähentämisessä EU- ja YK-tason politiikkayhteistyö Suomalaisten avustaminen ulkomailla katastrofirilanteissa Kansainvälinen asiantuntija-apu ja pelastustoiminta	Ulkosaainministeriö (koordinoi valmistelun) Ulkosaainministeriö, muut KYT:ssä mukana olevat ministeriöt, valtion laitokset, korkeakoulut jne., hanketoteuttajat (ml, NGOt ja yksityissektori), UM UM UM UM UM UM UM UM Kaikki hallinnon alat omilla vastualueillaan UM SM, CMC	2011 kuluessa 2011 jatkuva jatkuva 2011-2014 2011 jatkuva	Auki lukuun ottamatta yleistuen kasvatamista YK:n ISDR-sihteeristölle Odotettavissa.	Valtavirtaistaminen kehitysyhteistyöhön	Kehityspoliittisen ohjelman linjaukset toimeenpantu

7.6.2011

<ul style="list-style-type: none"> ○ EU-mekanismiin osallistuminen ○ HNS-toiminnan kehittäminen ○ Pelastustoimen moduulien kehittäminen					
<ul style="list-style-type: none"> ● Kehitysyhteistyön valmennus ja koulutus	UM	2011-	jatkuva		
<ul style="list-style-type: none"> ● Koulutus ja harjoitukset	SM, CMC		Jatkuva		
<ul style="list-style-type: none"> ● Osallistuminen IFRC:n maailmanlaajuisen varautumisen ja riskien vähentämisen kehittämiseen.	SPR				
<ul style="list-style-type: none"> ● Katastrofivalmius- ja riskien vähentämishankkeiden toteutus Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa	SPR		jatkuva	UM, EU, SPR:n katastrofirahasto	